



“HİBRİT SAVAŞ” KAVRAMININ “YENİ SAVAŞLAR” PERSPEKTİFİNDEN İNCELENMESİ

Erol IŞIKÇI*, Erman KIRAZ**

Öz

Devletlerin hibrit tekniklerini kullanmaları onların konvansiyonel savaşta yaşayacakları insan zayıflığını verdirmeden ve maddi kayba uğramadan güçlerini en etkin şekilde kullanma seçeneği sunmaktadır. Belirgin bir ağırlık merkezi olmayan hibrit harekât konsepti ile devletler siyasi çıkarlarına ulaştığında çatışmaları sonlandırmaktadır. Konvansiyonel savaşların yerini almamasına rağmen bu yönü ile hibrit harekât sağladığı imkânlar ile devletler ve devlet dışı aktörler açısından önemli bir kuvvet çarpanı olarak kullanılmaktadır. Araştırmada gelecekte gerçekleştirilecek silahlı çatışmaların veya silahsız baskı araçlarının bu perspektifte kullanılacağı göz önünde bulundurularak Rusya Federasyonunun Ukrayna Krizinde izlediği harekât stratejisi ile kullanılan hibrit taktiklerin incelenmesine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Sonuç olarak; Hibrit stratejinin uygulanmasında barış ve savaş durumu arasındaki gri bölgelerde harekâtın icra edilmesi, sivil güçlerin kullanılması, asimetrik ve dolaylı yöntemlere başvurulması nedenleriyle dikkate alınması gereken bazı endişe verici durumlar mevcut olduğu söylenebilir. Ayrıca Hibrit ortamda harekâta, konvansiyonel savaşlarda başvurulan birçok usul, yöntem ve taktik kullanılmaya devam etmektedir. Bu nedenle, Hibrit harekâtın yan ısıra konvansiyonel savaşın her zaman ihtimal dâhilinde olduğu asla göz ardı edilmemelidir.

Makalenin Türü: Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Savaş, Hibrit Savaş, Konvansiyonel Savaş

JEL Kodu: F50, F51, F52

Yazarın Notu: Bu çalışma bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çalışmada etik kurul izni veya yasal/özel izin gerektirecek bir içerik bulunmamaktadır. Çalışma ile ilgili herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığı SAVSAD Savunma ve Savaş Araştırmaları Dergisine yazar imzaları ile beyan edilmiştir.

Reexamining the Concept of “Hybrid Wars” from the “New Wars” Perspective

Abstract

Today, states resort to hybrid methods in order to circumvent existing rules of law within the scope of the use of force. States' use of hybrid techniques offers them the option of using their power in the most effective way without causing major human casualties and financial losses that they would suffer in conventional warfare. With the hybrid operation concept, which does not have a prominent center of gravity, states end conflicts when they reach their political interests. In this respect, although hybrid operations do not replace conventional wars, they are used as an important force multiplier for states and non-state actors due to the opportunities they provide. Considering

* Dr.P.Alb., MSÜ Kara Harp Okulu Dekanlığı, Askerî Bilimler Bölümü, eisikci@kho.edu.tr ORCID: 0000-0002-7597-3099

** P.Komd.Kur.Alb., Kara Kuvvetleri Komutanlığı, ermankiraz75@gmail.com ORCID: 0000-0002-9903-8038

that future armed conflicts or unarmed means of pressure will be used in this perspective, evaluations have been made to examine the operation strategy of the Russian Federation in the Ukraine Crisis and the hybrid tactics used. As a result; during the implementation of the hybrid strategy, it can be said that there are some alarming situations that should be taken into account due to the fact that the operation is carried out in the gray areas between peace and war, the use of civilian forces, and asymmetric and indirect methods are used. However, many methods and tactics that are used in conventional warfare are continued to be used in a hybrid operation environment. Therefore, it should never be neglected that conventional warfare is always in the realm of possibility alongside hybrid operations.

Article Type: Research article

Key Words: Security, War, Hybrid War, Conventional Warfare

JEL Code: F50, F51, F52

Authors' Note: *This study has been prepared in accordance with scientific research and ethical rules. In this study, there is no content that requires ethics committee permission or legal/special permission. We, as the authors of the article, signed our declaration certifying that there was no conflict of interest within the article preparation process.*

GİRİŞ

Savaş üzerine ortaya konulan kuramlar milattan önce başlayarak birçok teorisyenin düşüncesi ile şekillenmiştir. Sun Tzu tarafından kaleme alınan ve klasik nitelikte sayılan “Savaş Sanatı” isimli eserde ise bekaya veya yıkıma uzanan yol olarak betimlenen savaşın devlet için hayati önem taşıdığı belirtilmiştir. Daha yakın dönemlere geldiğimizde Machiavelli “Prens” isimli eserinde savaşı, ülkenin tüm kaynaklarının, gücünün, zekâsının ve cesaretinin sınılandığı canlı bir varlık olarak tanımlamıştır. General Carl Von Clausewitz ise 1832 yılında yayınlanan “Savaş Üzerine” adlı eseri ile savaşın amacı ve yöntemi üzerine teorik bir anlayış geliştirmiştir. General, eserinde savaşı “*düşmana irademizi kabule zorlamak için bir kuvvet kullanma eylemi*” şeklinde kısaca tanımladıktan sonra savaşın doğasındaki fiziksel kuvveti de “*düşmana irademizi zorla kabul ettirme amacının aracı*” şeklinde belirtmiştir. Devamında düşmana irademizi zorla kabul ettirme ihtiyacını doğuran asıl nedenin politik olduğunu, savaşın politik bir hareket olmaması durumunda sadece “*mutlak bir şiddet gösterisinden ibaret*” olacağını vurgulamıştır.

Günümüzde ise savaş ile barış arasındaki ayırımın bulanıklaştığını iddia eden William S. Lind, Keith Nightengale, John Schmitt ve Joseph Sutton “*Savaşın Değişen Yüzü: Dördüncü Nesil Savaşa Doğru*” başlıklı makalelerinde, yeni savaşlar kapsamında adlandırılan “*4’üncü Nesil Savaş*” kavramını, yeni savaşların muharebe sahaları dışına taşarak asimetrik özelliklere sahip askerî, yarı askerî ve bazen de sivil gayretler bütünü olarak tanımlamaktadırlar. Günümüzde gelinen nokta itibarı ile yeni teorisyenlerin de ifadelerinden anlaşılacağı üzere “savaş” kelimesinin, *asimetrik, siber,*

post modern, kirlil, örtülü, psikolojik, bilgi, hibrit vb. kavramlar ile birlikte anılmaya başladığı görülmektedir.

Özellikle Soğuk Savaş sonrasında yakın dönemde Batı güvenlik doktrini, ileri teknolojinin sağlamış olduğu imkânlar ile ölümcüllükleri artan ve asimetrik etki oluşturabilen düzensiz silahlı grupları muharebe sahasının yeni tehditleri olarak nitelendirmiştir. Düzensiz silahlı grupların asimetrik savaşta temel hedefi, farklı araç ve teknikleri kullanarak hasmına tahmin edilenin çok üzerinde zarar vermek olmaktadır.

Kavramsal Çerçeve

Devletlerin silahlı kuvvetlerinin karşı karşıya geldiği konvansiyonel savaşlardan kaçınmak amacıyla işlevsellik kazandığı düşünülen Hibrit savaş yaklaşımında temel strateji, devlet-dışı aktörler veya devletler tarafından yeni doktrin ve organizasyon türleri oluşturmak, teçhizat geliştirmek, nihayetinde çatışmaya asimetrik ve yaratıcı bir yaklaşım getirerek çatışma süresini uzatmaktır. Hakkında farklı yaklaşımlar ortaya konulmasına ve giderek daha fazla ilgi çekmesine rağmen hibrit savaşın tanımı ve kullanılması konusunda henüz tam bir düşünce birliği sağlanamamıştır (Toptaş, 2015: 3).

Nitekim modern muharebe sahasında karşılaşılan tehditlerin çeşitli aktörlerin, taktiklerin ve yaklaşımların basit kombinasyonlarından çok daha fazlası olduğunu vurgulayan Hoffman (2009:3 9), savaşları düzenli veya düzensiz gibi kategorileştirmeler yoluyla belirlemenin zor olacağını, aynı savaş alanında düzenli ve düzensiz bileşenlerin birbirlerinden ayırt edilemeyecek kadar iç içe geçtiğini öne sürmüştür. Bu nedenle Hoffman'a göre günümüz savaşları hem basit hem de sofistike teknolojilerin yenilikçi şekillerde kullanılması yoluyla geleneksel ve düzensiz taktiklerin birlikte kullanılarak ademi merkezîyetçi planlama ve yürütme ile devlet dışı aktörlerin karma bir karışımı şeklinde karakterize edilmektedir. Tüm bunların yanı sıra 21'inci yüzyılda asker dışı unsurların savaş alanlarındaki etkisinin oldukça yükseldiği görülmektedir (Yalçınkaya ve Türkes, 2008: 84).

Teorik olarak çeşitli yerlerde dillendirilen hibrit taktiklerin uygulanması Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesinde çok net bir şekilde görülmektedir. Söz konusu Ukrayna Krizinde Rusya milli ordusu ve istihbarat birimlerinin yanı sıra yerel güvenlik güçleri, Rusya yanlısı özel askeri şirketler, paramiliter güçler, hükümet dışı kuruluşlar ile internet, sosyal medya, halkla ilişkiler, algı yönetimi vb.nin koordineli olarak kullanıldığı bir hibrit mücadele stratejisi izlenmiştir. Ayrıca Rusya'nın uyguladığı Hibrit harekât yöntemleri ile arzu ettiği politik hedeflerine ekonomik anlamda daha az harcama yaparak ulaştığını söylemek yanlış

olmayacaktır.

Hibrit Savaşı Eski Savaşlardan Farklı Kılan Yapısal Özellikler

21'inci yüzyılda savaş ve barış arasındaki ayırım bulanıklaşmıştır. Her çağın kendine özgü harp tarzları, sınırlayıcı koşulları bulunduğu göz önüne alındığında hibrit savaş tanımlamaları savaşa etki eden birçok hususun uyumlu birlikteliği sonucunda, zamanın ruhuna uygun olarak ortaya çıkan yeni bir ses, farklı bir renk ve alışılmadık bir tat olarak algılanmalıdır (Toptaş, 2015:3). Çoğunun “yeni” olarak tanımlanması mümkün olmayan hibrit tehditlerin biri hariç öncekilerden farkı bulunmamaktadır. Bu istisna, sanal veya dijital alandır (Treverton vd., 2018: 9) .

Akademik literatür incelendiğinde hibrit savaş kavramının daha çok Rusya'nın Ukrayna'da uyguladığı faaliyetlerle özdeşleştiği görülmektedir (Özer, 2018:50). Rusya Genelkurmay Başkanı General Valery Gerasimov tarafından yazılan ve *Gerasimov Doktrini* olarak adlandırabileceğimiz bu yaklaşımda, özel kuvvetlerin yanında silahlı düzensiz güçlerin ve özel askerî şirketlerin harekât alanında kullanımı ile birlikte karşılaşılan yeni aktörler olarak öne çıkmaları önem kazanmaktadır. Nitekim Ukrayna'da hibrit savaş stratejisinin altı safhada uygulandığını tanımlayan Connell ve Evans (2015) tarafından hazırlanan raporda; bu uygulamaların başarısı için konvansiyonel savaşlardan daha ucuz ve etkili bir yöntem olan ve içerisinde askerî ve askerî olmayan güçlerin yer aldığı hibrit savaş tekniği kullanıldığı vurgulanmaktadır. Buna göre;

- Birinci safhada, Ukrayna içerisinde protesto ve direniş eylemleri başlatılarak Ukrayna içerisinde kaos ortamı yaratılmış ve müdahale için uygun ortamın alt yapısı hazırlanmıştır.

- İkinci safhada Rusya, hedef ülkenin yönetimini zayıflatmak ve sindirmek amacıyla ekonomik ve diplomatik anlamda Ukrayna'ya baskı uygulamıştır.

- Üçüncü safhada Rusya, üzerlerinde aidiyet işaret bulunmayan grupları çatışma ortamı yaratmak ve etnik Rus azınlığı ayaklandırmak amacıyla sahaya sürmüştür. Putin'e göre tüm üniformaları ve donanımları dükkânlardan satın alınarak yerli halk tarafından oluşturulan, ancak gerçekte Rus Özel Kuvvetleri Spetsnaz'ın “küçük yeşil adamları” olarak tabir edilen bu birimlerin, Ukrayna'da Rus milliyetçisi paramiliter grupları eğittikleri, silah ve mühimmat desteği sağladıkları, toplumu provoke ederek iç savaş ortamına zemin hazırladıkları artık bilinen bir gerçektir.

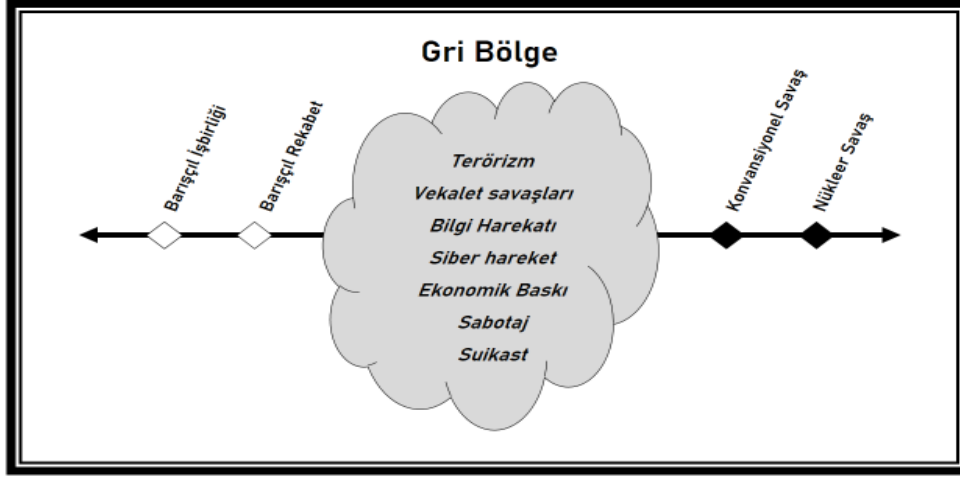
- Dördüncü safha, Rusya'nın hedef ülkenin hükümet yapısı, savunma ve güvenlik birimlerini etkisiz hale getirmek maksadıyla müdahaleye başlamasıdır.
- Beşinci safhada, tüm bu uygulamaların diğer devletler nezdinde kabul görmesi için bilgi harbi başlatmıştır.
- Altıncı ve son safhada ise, Rusya tansiyonu ve çatışmaları azaltıcı tedbirlerle hedef ülkedeki kazanımlarını sağlamlaştırmayı ve hedef ülke yönetimini etkisi altına almayı başarmıştır.

Bu tespitlerden sonra çalışmanın bundan sonraki bölümünde gri bölge tanımlamasından hareketle savaşların yeni karakteristiği ve oyuncularını göz önüne alınarak "Hibrit Savaş"ı "Eski Savaşlar"dan farklı kılan yapısal özellikler ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Savaşların Yeni Karakteristiği

Sun Tzu'nun benimsediği dolaylı yaklaşım, konvansiyonel harp kabiliyetleri birbirinden oldukça farklı hasımlar arasında harbin mümkün olduğunu ileri sürmekte; daha güçlü konvansiyonel kuvvetlere sahip olan tarafın kazanacağı varsayımına dayanmamakta ve bugün asimetrik veya hibrit savaş olarak adlandırdığımız harbin temellerini ortaya koymaktadır (Yıldız, 2018: 48).

Günümüzde hibrit savaş kavramının genellikle Rusya'nın Ukrayna'da uygulamış olduğu faaliyetlerle özdeşleştiren teorisyenler, Rusya Federasyonunun 2014'te Ukrayna'ya müdahalesini tanımlamak için sıklıkla "Gri bölge" ifadesini kullanmaktadır (Stoker ve Whiteside, 2020: 23). Söz konusu gri bölgenin siyasi hedeflere ulaşmak maksadıyla askerî seçeneklerin uygun olmadığı veya çeşitli nedenlerle uygunsuz görüldüğü alana karşılık geldiği görülmektedir (Votel vd., 2016: 102). Bu özellikleri ile gri bölge stratejisi; kuralları olmayan ve sınırları belirlenememiş bir tehdit ve taktik ile hibrit savaş anlayışını, barışla birlikte her an sürdürülebilir bir çerçeve içerisine yerleştirmektedir.



Şekil 1: Gri Bölge'nin Karakteristik Yapısı¹

Savaşların Yeni Oyuncuları

Birleşmiş Milletler antlaşmasının VII. maddesine göre devletlerin meşru müdafaa kapsamı dışında “kuvvet kullanımı” veya “kuvvet kullanma tehdidi” yasaklanmıştır. Diğer taraftan uluslararası kurumlar nezdinde hibrit savaşa sahip olduğu özellikler nedeniyle “kuvvet kullanımı” tanımı verilememektedir. Dolayısıyla hibrit savaş konseptiyle saldırı düzenleyen devlet, hedef devleti zayıflatmak ve yok etmek için mevcut uluslararası hukuktaki yasal yetersizlikten/boşluktan yararlanmaktadır (Sari, 2019: 184).

Genel olarak ifade etmek gerekirse, hibrit savaşta kullanılan taktikler savaşın maliyetini azaltır ve savaşı ucuzlaştırır. Çatışma teknikleri çok daha zayıf devlet veya devlet dışı aktörlerin avantajlı bir konum elde etmek için dolaylı yaklaşımları kullanmasına izin verir. Oyuncular arasında Paramiliter Güçler (PMG) ve Özel Askerî Güvenlik Şirketleri (ÖAGŞ) dikkat çeken iki önemli aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Özel güvenlik şirketlerinin yasal statüsü, operatif ve taktik kontrolü gibi konularda çeşitli fikir ayrılıkları mevcuttur. Buna rağmen dünya üzerinde yaşanan çok sayıda çatışma ortamının varlığı, birçok ülkenin askerî kuvvetlerle müdahale konusundaki tereddüdü, modern askerî sistemlerin karmaşıklığı gibi nedenlerle özel askerî güvenlik şirketlerinin harekât alanlarındaki rolü her geçen gün daha da artmaktadır.

¹ McCarthy, Michael C.; Venable, Brett H. and Moyer, Matthew A. “The Gray Zone”, *Strategic Studies Institute, US Army War College*, (2019:5).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kuramsal temel perspektifinde irdelenmesi gereken hibrit hareket tarzlarına neden başvurulduğu sorusunun cevaplanmasıdır. Birinci neden olarak ilk akla gelen husus uluslararası sistemin temel aktörleri olan devletlerin politik hedeflerini elde etmek maksadıyla artık doğrudan askerî güç kullanımının yetersiz kaldığını, ayrıca çok maliyetli olduğunu ve her zaman istenilen sonucu elde edemeyeceklerini anlamış olmalarıdır.

Ukrayna örneğinden de görüldüğü üzere hibrit harekât ortamında yumuşak güç vasıtaları sert güç olmaksızın etkisiz kalmıştır. Rusya, Ukrayna'da siyasi amaçlarına ulaşmak için konvansiyonel askeri gücünü kullanmaya her zaman hazır olduğunu defalarca göstermiş, ezici bir tehdit olarak askeri gücü izlediği stratejide merkezi bir rol oynamıştır.

Hibrit stratejinin bir dizi özelliği arasında dikkate alınması gereken bazı endişe verici durumlar mevcuttur: Barış ve savaş durumu arasındaki gri bölgelerde harekâtın icra edilmesi, sivil güçlerin kullanılması, asimetrik ve dolaylı yöntemlere başvurulması.

Tarihte ve günümüzdeki örneklerinden görüleceği üzere gelecekte de harekât ortamının tek boyutlu olmayacağı, gelişen teknolojik imkânlar ile birlikte GNH unsurlarının, PMG'nin, ÖAGŞ'lerinin, teröristlerin ve suç örgütlerinin aynı harekât alanında birlikte bulunacağı anlaşılmaktadır. Bahsi geçen unsurlar arasında sağladıkları etki, inkâr edilebilir olmaları, hukuki boşluklardan yararlanabilmeleri, esnek yapıları ve süratle istenilen hedeflere yönlendirilebilmeleri nedeniyle harekât alanında önem açısından en büyük paya sahip olarak karşımıza çıkan ikisinin PMG ve ÖAGŞ'leri olduğu söylenebilir. Fakat ancak ve ancak konvansiyonel nitelikli askerî birliklerin desteğinde bu unsurların başarı oranının artacağına ihtimal dâhilinde olduğu unutulmamalıdır.

Hibrit harekât konseptinin uygulanması sadece devlet dışı aktörler ile sınırlı değildir. Devletler kuvvet kullanımı kapsamında mevcut hukuk kurallarının etrafından dolaşabilmek maksadıyla hibrit yöntemlere başvurmaktadır.

Hibrit harekât stratejisi, hedef ülkede kuvvet kullanımı vasıtasıyla çatışma ortamının sürekliliğini sağlamak, hedef ülkeyi yıpratmak ve istenilen siyasi hedeflere ulaşmaktır. Hibrit harekât devletlere konvansiyonel savaşta yaşayacakları insan zayıyatını verdirmeden ve maddi kayba uğramadan güçlerini en etkin şekilde kullanma seçeneği sunmaktadır. Belirgin bir ağırlık merkezi olmayan hibrit harekât konsepti ile devletler siyasi çıkarlarına ulaştığında çatışmaları sonlandırmaktadır. Bu yönü ile hibrit harekât konvansiyonel savaşların yerini almamakla birlikte sağladığı olanaklar nedeniyle devletler ve devlet dışı aktörler açısından önemli bir

kuvvet çarpanı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca hibrit ortamda harekâta, konvansiyonel savaşlarda başvurulan birçok usul, yöntem ve taktik kullanılmaya devam etmektedir. Hibrit harekâtın oyun sahası olan gri bölgeden çıkıldığı anda konvansiyonel savaşın başlayacağını her zaman ihtimal dâhilinde olduğu asla göz ardı edilmemelidir.

Savaşın doğasının geçmişte olduğu gibi günümüzde de sabit kalmaya devam ettiğini, harekât alanlarında farklı usul, teknik ve yöntemlere başvurulması nedenlerinin savaşların karakterindeki değişimden kaynaklandığını, savaşın karakterindeki değişimin de 21'inci yüzyılın sivil ve askerî karar vericileri önüne çok daha fazla karmaşık ve belirsiz yapı ortaya çıkardığını söyleyebiliriz. Bu karmaşık ve belirsiz yapı içerisinde ülkelerin güvenlik yaklaşımlarının da doğasının sabit tutulurken karakterinin yeni harekât ortamına adapte edilmesi ve değişimle başa çıkabilmelerinin sağlanması gerekmektedir. Ratz'a (2015: 93) göre, bilgili, bilinçli, tutarlı ve iyi yönetilen bir toplum, hibrit savaş tehdidine karşı en iyi savunmadır.

Savaşın doğasında, başvurana hukuki sorumluluk yüklemesi, devlet tekelinde bulunması, kuvvet kullanımı içermesi ve politik maksat gütmesi olguları bulunmaktadır. Bu nitelikleri taşımayan eylemlerin "savaş" olarak adlandırılmaması gerekmektedir. Ayrıca literatürde karışıklığa sebebiyet vermemek amacıyla savaş öncesinde, esnasında veya sonrasında başvurulan yöntemler veya askerî gücün kullanımını içermeyen uygulamalar "savaş" kelimesinin ön eki olarak kullanılmamasının, ayrıca bahse konu "savaş" terimi yerine muharebe etme yöntem ve biçimini anlatan "harekât" sözcüğünün ön ekten sonra kullanılmasının savaş kavramına ilişkin terminolojideki bulanıklığın ortadan kalkmasına katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir. Örneğin "hibrit savaş" tabiri yerine "hibrit harekât" veya "hibrit harekât ortamı" tabirleri uygun tamlamalar olarak bizlere kullanım seçeneği sunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Clausewitz, Carl Von. (2018). *Savaş üzerine*. (Çev. H. Fahri Çeliker), İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Connell, Mary Ellen ve Evans, Ryan. (2015). *Russia's "ambiguous warfare" and implications for the US marine corps*. 10.11.2020 tarihinde https://www.cna.org/CNA_files/PDF/DOP-2015-U-010447-Final.pdf adresinden alınmıştır.
- Hoffman, Frank G. (2009). Hybrid warfare and challenges. *Joint Forces Quarterly*, Is.52, 34-39.
- Kramer, Franklin D. ve Speranza, Lauren M. (2017). *Meeting the Russian hybrid challenge: A comprehensive strategic framework*. Hybrid Challenges, Atlantic Council.
- Lind, William S. vd., (1989). *The changing face of war: Into the fourth generation*. Marine Corps Gazette, 22-26.
- Machiavelli, Niccolo(1998). *Prens* (Çev. Kemal Atakay), İstanbul: Can Yayınları.
- McCarthy, Michael C.; Venable, Brett H. ve Moyer, Matthew A. (2019). Deterring Russia in the gray zone. *Strategic Studies Institute, US Army War College*.
- Özer, Yusuf. (2018). Savaşın değişen karakteri: Teori ve uygulamada hibrit savaş. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, Mayıs, 7 (1), 29-56.
- Racz, Andras (2017). *Russia's hybrid war in Ukraine: Breaking the enemy's ability to resist, the Finnish institute of international affairs (fua) report no:43*. 12.12.2020 tarihinde <https://www.fiia.fi/wp-content/uploads/2017/01/fiareport43.pdf> adresinden alınmıştır.
- Sari, Aurel. (2017). *Hybrid warfare, law and the fulda gap*. içinde Complex Battle Spaces. Michael Schmitt, Christopher Ford, Shane Reeves and Winston Williams (eds.). Oxford: Oxford University Press.
- Stoker, Donald ve Whiteside, Craig. (2020). Gray-zone conflict and hybrid war-two failures of American strategic thinking. *Naval War College Review*, 73 (1), 1-36.
- Sun Tzu. (2017). *Savaş sanatı*. (Çev. Pinar Erturan), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Toptaş, Ergüder. (2015). Harbin doğası ve karakteri bağlamında hibrid savaş. *Millî Güvenlik ve Askerî Bilimler Akademik Dergisi*, 2 (8), 1-17.

- Treverton, Gregory F., Thvedt, Andrew, Chen, Alicia R., Lee, Kathy ve Madeline McCue. (2018). *Addressing hybrid threats*, Swedish Defense University, 12.11.2020 tarihinde <https://www.hybridcoe.fi/wp-content/uploads/2018/05/Treverton-AddressingHybridThreats.pdf> adresinden alınmıştır.
- Votel, Joseph L., Cleveland, Charles T., Connett, Charles T. ve Irwin. Will. (2016). Unconventional warfare in the gray zone. *Joint Force Quarterly*, 80, 101-109.
- Yalçınkaya, Haldun ve Türkeş, Kadir Tamer. (2008). Yirmi birinci yüzyılda çatışma alanlarında görülen yeni unsurlar. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, Cilt 7, 55-89.
- Yıldız, Gültekin. (2018). Hibrit Savaş Ne Kadar Post-modernidir? Avrasya Askeri Tarihine Yeniden Bakış. *Savaşın Değişen Modeli: Hibrit Savaş*. İstanbul: Millî Savunma Üniversitesi Basımevi.

EXTENDED SUMMARY

Reexamining the Concept of “Hybrid Wars” from the “New Wars” Perspective

Introduction

William S. Lind, Keith Nightengale, John Schmitt, and Joseph Sutton, in their article “The Changing Face of War: Into the Fourth Generation”, defined “4th Generation Warfare” as the new wars with military, paramilitary, and sometimes civilian unity of efforts as well as asymmetric characteristics by going beyond the zones of conflict.

At this stage, more and more theorists use the concept of “war” is alongside the other terms such as “asymmetric, cyber, post-modern, dirty, covert, psychologic, information, hybrid etc.

Conceptual Framework

The main strategy in the *hybrid* warfare approach, which is thought to have gained functionality as states tried to avoid wars against one another conventionally, is to prolong the conflict by bringing creative and asymmetric approaches such as creating new types of state and non-state actors, doctrines, organizations, and enhancing the equipment they use. Although there are many approaches to the topic, there is still no consensus on the definition and the use of Hybrid Warfare (Toptaş, 2015:3).

Indeed, Hoffman (2009:39), emphasizing that the threats faced in modern battlefield are more than simple combinations of tactics, actors, and approaches, put forward that it is hard to categorize the wars as conventional and unconventional as they are so intertwined that is cannot be distinguished. Therefore, according to Hoffman, modern wars are characterized by exercising regular and irregular tactics simultaneously and decentralized in planning and execution mixed with non-state actors through the use of both simple and sophisticated technologies in innovative ways. Besides, it is seen that the effect of non-military actors on the battlefield have risen significantly in the 21th century (Yalçınkaya ve Türkeş, 2008:84).

Structural features make "Hybrid War" different from "Old Wars"

Gradually, the difference between war and peace has become blurred in the 21th century. Taking into account that each era has its own tactics and restricting conditions, the depiction of hybrid warfare should be perceived as a new conceptualization, reflecting the coherent synergy of many aspects affecting the war in accordance with the spirit of the time (Toptaş, 2015:3).

In the academic literature, the term “*Hybrid warfare*” is mostly

identified with Russian activities in Ukraine (Özer, 2018:50). The *Gerasimov Doctrine*, which was formulated by the Russian Chief of the General Staff General Valery Gerasimov, highlights the importance of using para-military companies, special forces, and armed irregular forces.

In this scope, structural characteristics that make “Hybrid Warfare” different from “Old Wars” will be put forward, having regards to the new characteristics and players of the wars, with reference to the definition of the gray zone. Considering that future armed conflicts or unarmed means of pressure will be used in this perspective, evaluations have been made to examine the operation strategy of the Russian Federation in the Ukraine Crisis and the hybrid tactics used. During the implementation of the hybrid strategy, it can be said that there are some alarming situations that should be taken into account due to the fact that the operation is carried out in the gray areas between peace and war, the use of civilian forces, and asymmetric and indirect methods are used. However, many methods and tactics that are used in conventional warfare are continued to be used in a hybrid operation environment. Therefore, it should never be neglected that conventional warfare is always in the realm of possibility alongside hybrid operations.

New Characteristics of War

Sun Tzu and his Indirect Approach, which is based on the idea that a war is possible between adversaries who have considerably different conventional capabilities, and the one with greater conventional power would triumph over the other lays down the foundations of the asymmetric or hybrid warfare as we know today (Yıldız, 2018:48).

Many theorists of international security, mostly identifying the “Hybrid Warfare” with the activities applied by the Russians in the Ukraine, frequently use the term “Gray Zone” to define the Russians intervention to Ukraine in 2014 (Stoker ve Whiteside, 2020:23). It is conferred that the term corresponds to the area where military options are not suitable in order to reach political goals (Votel ve diğ, 2016:102).

All in all, most of the tactics used in Hybrid Warfare decrease the cost of war and enable the weak sates as well as non-state actors to adopt indirect approach in order to have an advantageous position in any conflict. Among the actors, para-military forces and private military companies step forward as two import actors. There are various disagreements of opinion on the legal status and operative as well as tactical control of the private military companies. Nevertheless, their role in the battlefield is increasing because of states’ reluctance in military intervention and complexity of modern military systems.

What should be examined from theoretical perspective is to provide

answer to the question why it is resorted to the Hybrid Warfare. The first thing that comes to mind is the security concerns of states, which are the main actors of the international system. Most of the states tend to assume that the direct use of military force is no longer sufficient to achieve their political goals, and also it is very costly and cannot always achieve the desired results.

Especially the loss of human and material resources in today's wars put pressure on the choices of states. Therefore, states are voluntarily dragged into operational areas beyond the battlefield because requirements of the indirect deterrence and the low cost it provides.

As can be seen from the example of Ukraine, soft power instruments are ineffective without using hard power in the hybrid operation environments. Russia has repeatedly demonstrated its readiness to use its conventional military power to achieve its political goals in Ukraine, playing a central role in the strategy it pursues as an overwhelming threat.

If the security problem will continue to be among the vital needs of states, the real question to be asked is "Is the era of conventional war over?" instead, it should be "Can we bear the cost of assuming that there will be no such war in the future?". In this context, it should never be underestimated that when the red lines of the adversary country are targeted, the conflicts could turn into a conventional war.

CONCLUSION

Among a number of features of the hybrid strategy, there are some worrisome situations that need to be considered: the execution of the operation in the gray areas between peace and war, the use of civilian forces, and the use of asymmetric and indirect methods.

As can be seen from historical and present examples, it is understood that the operating environment will not be one-dimensional in the future, and with the developing technological possibilities, irregular warfare elements, paramilitary forces, private military companies, terrorists and criminal organizations will coexist in the same area of operation. Among the aforementioned elements, it can be said that the two of them, which have the greatest share in terms of importance in the field of operation, are the paramilitary forces and private military companies, due to their deniability, their ability to take advantage of legal gaps, their flexible structures and their rapid orientation to the desired targets. However, it should not be forgotten that it is possible that the success rate of these elements will increase only with the support of conventional military units.

The implementation of the hybrid operation concept is not limited to non-state actors. States resort to hybrid methods in order to circumvent

existing legal rules within the scope of the use of force.

The hybrid operation strategy is to ensure the continuity of the conflict environment through the use of force in the target country, to wear down the target country and to reach the desired political goals. States' use of hybrid techniques offers them the option of using their power in the most effective way without causing human casualties and financial losses that they would suffer in conventional warfare. With the hybrid operation concept, which does not have a prominent center of gravity, states end conflicts when they reach their political interests.

In this respect, although hybrid operations do not replace conventional wars, it is used as an important force multiplier for states and non-state actors due to the opportunities it provides. In this respect, although hybrid operations do not replace conventional wars, it is used as an important force multiplier for states and non-state actors due to the opportunities it provides. In addition, many methods, methods and tactics used in conventional wars continue to be used in operations in a hybrid environment. It should never be overlooked that it is always possible that conventional warfare will begin once the gray zone, which is the playing field of the hybrid operation, is exited.

As a result, the nature of war continues to remain constant today as it was in the past. The reasons for using different methods, techniques and methods in the operation areas are due to the change in the character of wars, and the change in the character of the war brings much more complex and uncertain structure to the civil and military decision-makers of the 21st century. Within this complex and uncertain structure, the nature of the security approaches of the countries must be kept constant, while their character should be adapted to the new operational environment and they must be able to cope with change.

In the nature of the war, there were the facts of legal liability on the applicant, state monopoly, involvement of the use of force, and political purposefulness. Actions that do not have these qualities should not be called "war". In addition, in order not to cause confusion in the literature, the methods used before, during or after the war or the practices that do not involve the use of military power should not be considered as "war", rather it should be used before the word "operation", which describes the method and form of combat instead of the term "war". It is considered that its use will contribute to the clarification of blurriness in terminology regarding the concept of war. For example, instead of the term "hybrid warfare", the terms "hybrid operation" or "hybrid operation environment" offer us the option to use them as more appropriate concepts.